

Pilar 3 | **2014**
BN Bank ASA

The logo consists of a red rounded square with a white border, containing the text "BN Bank" in white. The background of the entire page is a light gray gradient with a darker gray curved shape at the top.

BN Bank

Innhold

Innledning.....	3
Kapitaldekningsregelverket.....	4
1.1 Pilar 1 – Minimumskrav til ansvarlig kapital.....	6
1.2 Pilar 2 – Vurderingen av samlet kapitalbehov og individuell tilsynsmessig oppfølging.....	7
1.3 Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon.....	7
Uvektet kapitalkrav (Leverage Ratio)	7
Metoder for beregning av regulatorisk kapital.....	8
1.4 Kredittrisiko	8
1.5 Operasjonell risiko	8
1.6 Markedsrisiko	8
1.7 Beregning av risikjustert kapitalbehov	9
Konsolidering.....	10
1.8 Oversikt over datterselskaper og eierandeler	10
1.9 Ansvarlig kapital.....	11
Risiko- og kapitalstyring i BN Bank ASA.....	12
1.10 Formål.....	12
1.11 Kontroll- og styringsstruktur, roller og ansvar.....	13
1.12 Elementer i risiko- og kapitalstyringen.....	14
Informasjon per risikogruppe.....	17
1.13 Sentrale risikogrupper.....	17
1.14 Kredittrisiko.....	18
1.14.1 Oppfølging av kredittrisiko/risikorapportering	20
1.14.1.2 Kredittrisikomodeller	20
1.14.1.3 Porteføljeinformasjon	22
1.14.1.4 Sikkerheter	26
1.15 Markedsrisiko.....	27
1.15.1 Styring og kontroll	27
1.15.1.2 Renterisiko.....	27
1.15.1.3 Valutarisiko.....	28
1.15.1.4 Spreadrisiko	28
1.15.1.5 Overvåking og rapportering	28
1.16 Operasjonell risiko	28
1.16.1.1 Styring og kontroll.....	29
1.16.1.2 Identifisering av risiko	29
1.16.1.3 Database for registrering av uønskede hendelser.....	30
1.16.1.4 Årlig lederbekreftelse.....	30
1.16.1.5 Oppfølging av eksterne rapporter.....	30
1.17 Compliancerisiko.....	30
1.17.1 Styring og kontroll	30
1.18 Likviditetsrisiko.....	31
1.19 Kvanitative likviditetskrav	31
1.19.1 Innføring av likviditetskrav (LCR)	31
1.19.2 Innføring av krav om langsiktig finansiering(NSFR)	31
1.19.3 Styring og kontroll	31
1.20 Eierrisiko.....	32
1.20.1 Styring og kontroll	32
1.21 Strategisk risiko	32
1.21.1 Styring og kontroll	32
1.22 Forretningsrisiko.....	33
1.22.1 Styring og kontroll	33

Innledning

Det følger av finansieringsvirksomhetsloven § 2-9c at institusjonene skal offentliggjøre informasjon om virksomheten, risikoen knyttet til institusjonen og om ansvarlig kapital. Krav om offentliggjøring (Pilar 3) skal bidra til at ulike markedsaktører bedre kan vurdere bankens risikonivå, risikostyring og kontroll, samt institusjonens kapitalisering.

Dette dokumentet inneholder informasjon om risikostyring, risikomåling og kapitaldekning i henhold til kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon som er gitt i kapitalkravforskriftens del IX. Internrevisjonen gjennomgår IRB-systemet og bruken av det, herunder etterlevelsen av de enkelte kravene. I tillegg har internrevisjonen vurdert kvaliteten på bankens interne måling, rapportering og styring av risiko (ICAAP). Pilar 3 dokumentet er ikke underlagt revisjon, men har vært gjenstand for diskusjon med internrevisjonen.

Metodene som anvendes for beregning av kapitalkrav for kreditt risiko, markedsrisiko og operasjonell risiko (Pilar 1) er beskrevet i dokumentet. Videre inneholder det informasjon om bankens interne måling, rapportering og styring av risiko (Pilar 2). Metodene for beregning av økonomisk kapital, samt bruken av denne i bankens styring er også beskrevet. I beregningene av økonomisk kapital blir også andre risikotyper enn de som er dekket av kapitalkravene kvantifisert.

Banken vektlegger utstrakt dialog med ulike interessegrupper der åpenhet, forutsigbarhet og gjennomsiktighet settes i fokus. Dokumentet er utarbeidet for å gi markedet best mulig informasjon om bankens risiko- og kapitalstyring, og dokumentet oppdateres minimum årlig i tilknytning til årsrapporten. Vesentlige endringer som gjør at innholdet i dokumentet avviker betydelig fra faktiske forhold vil kunne medføre hyppigere oppdatering av informasjonen. Periodisk informasjon om kapitaldekning og minimumskrav til ansvarlig kapital er tilgjengelig i bankens kvartalsrapporter.

BN Bank har etablert en strategi og prosess for risikostyring og vurdering av kapitalbehov og for hvordan dette kan opprettholdes. Samlebetegnelsen for dette er ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). Vurderingen av kapitalbehovet inkluderer størrelse, sammensetning og fordeling av den ansvarlige kapitalen tilpasset nivået på de risikoer som banken er eller kan bli utsatt for. BN Bank har gjennomført vurderingene for 2014, med tilhørende rapportering til Finanstilsynet. Hovedkonklusjonen er at bankens risiko-, kapital- og likviditetssituasjon har vært god i løpet av det siste året. Styring og kontroll av bankens risiko vurderes som tilfredsstillende og banken er etter styrets oppfatning, tilstrekkelig kapitalisert i forhold til bankens risikonivå og opp i mot lovkrav.

Utover den informasjon som er tilgjengelig i dette dokumentet vises til «Om oss/IR» på BN Banks hjemmeside bnbank.no.

Kapitaldekningsregelverket

EUs direktiv for kapitaldekning ble innført i Norge fra 1. januar 2007. Regelverket bygger på en standard for kapitaldekningsberegninger fra Bank for International Settlements (BIS).

Formålet med kapitaldekningsregelverket var å styrke stabiliteten i det finansielle systemet gjennom:

- Mer risikosensitivt kapitalkrav
- Bedre risikostyring og kontroll
- Tettere tilsyn
- Mer informasjon til markedet

Regelverket skal sørge for at det blir større samsvar mellom hvordan myndighetene setter krav til kapitaldekning i finansinstitusjonene og den metodikken institusjonene selv benytter for å beregne sitt kapitalbehov.

Kapitaldekningsregelverket baseres på tre pilarer:

Pilar 1: Minimumskrav til ansvarlig kapital

Pilar 2: Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging

Pilar 3: Institusjonenes offentliggjøring av informasjon

Fra 1. januar 2014 innførte EU et nytt direktiv, Kapitalkravsdirektivet (CRD IV) og en ny forordning, Kapitalkravsforordningen (CRR), som fastsetter reglene for kredittinstitusjonenes kapitaldekning. CRD IV gjennomfører de internasjonale anbefalingene i Basel III fra Baselkomiteen for banktilsyn fra desember 2010. Med innføringen av CRD IV endres kravene til sammensetningen av kapital, og det er strengere krav til kvaliteten på de ulike kapitalinstrumentene. Deler av Basel III-regelverket ble innført i norsk lovgivning fra 1. juli 2013, med gradvis innføring frem til 1. juli 2016.

I finansieringsvirksomhetsloven § 2-9 a stilles det følgende krav til kapitaldekningen:

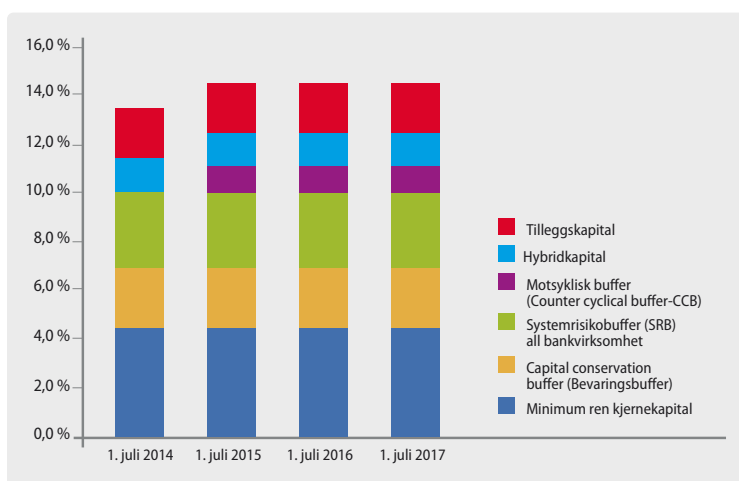
- 4,5 prosent i ren kjernekapitaldekning
- 6,0 prosent i kjernekapitaldekning
- 8,0 prosent i total kapitaldekning

I finansieringsvirksomhetsloven § 2-9 e stilles det følgende krav til buffere i kapitaldekningen:

- 2,5 prosent i kapitalbevaringsbuffer bestående av ren kjernekapital utover minimumskravet
- 3 prosent i systemrisikobuffer bestående av ren kjernekapital utover minimumskravet og kapitalbevaringsbuffer
- 0-2,5 prosent i motsyklisk kapitalbuffer i form av ren kjernekapital utover minimumskravet, kapitalbevaringsbuffer og systemrisikobuffer.
Motsyklisk kapitalbuffer er siden innføring fastsatt til 1 % og blir gjeldende fra og med 30. juni 2015.

I tillegg stilles det særskilte krav til banker som er definert som systemviktige. Påslaget for systemviktige banker utgjør 2 % ren kjernekapital. BN Bank er ikke definert som systemkritisk, og denne bufferen er derfor ikke inkludert i figuren nedenfor.

Figur 1 Regulatorisk kapitaldekningskrav

I tillegg til endrede minimumskrav er det i beregningsforskriften endret beregning av kapital med blant annet en endring av fradragsregler på enkelte viktige poster:

- Eierandeler i andre finansinstitusjoner (§ 17 i, med overgangsregler § 20 a)
- Forskjellen mellom forventet tap og tapsavsetning for IRB-porteføljen (§ 16 ii)
- Fondsobligasjoner og ansvarlig lånekapital (overgangsregler § 20 – 2)

Sentrale endringer i kapitalkravsforskriften er endringer av risikovekter på institusjoner og OMF, § 5-6 og § 5-13, i tillegg til CVA-tillegg på derivatavtaler som går på risiko for svekket kredittverdighet hos en motpart, kapittel 20a.

I de påfølgende kapitlene er det redegjort nærmere for innholdet i den enkelte pilar.

1.1 PILAR 1 – MINIMUMSKRAV TIL ANSVARLIG KAPITAL

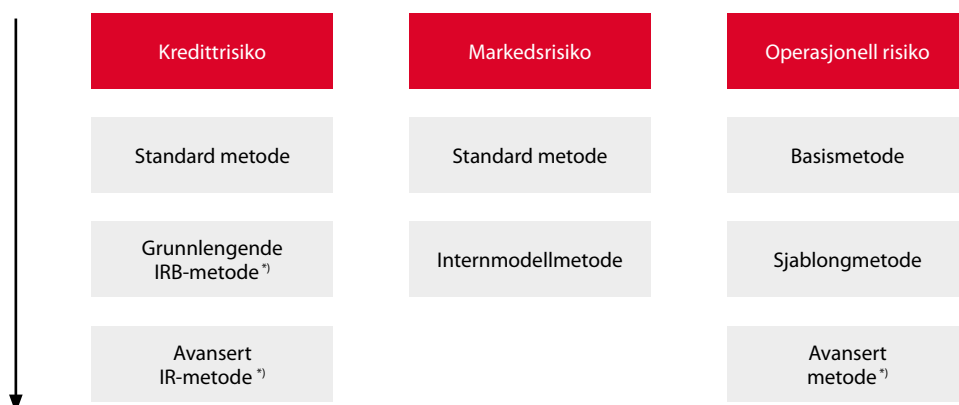
Pilar 1 omhandler minstekrav til kapitaldekning som er på 8 %, og beregnes som vist nedenfor:

$$\frac{\text{Kjernekapital + Tilleggskapital}}{\text{Kreditrisiko + Markedsrisiko + Operasjonell risiko}} \geq 8\%$$

I lys av økte krav gjennom CRD IV regelverket vil krav til kjernekapital være mellom 11,0 %¹ og 12,5 % innen 1.juli 2016. For SIFI banker vil kravet til kjernekapital være mellom 13,0 %² og 14,5 %.

Figuren viser de ulike metodene bankene kan benytte for å komme frem til beregningsgrunnlaget. Metodene som er merket med * krever godkjenning av Finanstilsynet.

Figur 2 Kapitalkravsmodeller

For banker som er godkjent til å benytte interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kreditrisiko, betyr det at det lovbestemte minimumskravet til kapitaldekning for kreditrisiko er basert på bankens interne risikovurderinger. Dette vil gjøre det lovbestemte minimumskravet til kapitaldekning mer risikosensitivt, slik at kapitalkravet i større grad vil samsvare med risikoen i de underliggende porteføljer.

Ved bruk av Grunnleggende IRB-metode beregnes risikoparameteren PD (misligholdssannsynlighet) og S (størrelsesparameter) ved bruk av egne modeller. Risikoparametrene KF (konverteringsfaktor til bruk for å fastsette eksponering ved mislighold, "EAD") og LGD (tapsgrad gitt mislighold) er sjablongregler fastsatt i Forskrift om Kapitalkrav.

Ved bruk av Avansert IRB-metode beregnes risikoparametrene EAD, PD, KF og LGD ved bruk av egne modeller. Disse parametrene benyttes for beregning av kapitalkravet.

BN Bank ASA søkte i mai 2012 om AIRB-godkjenning. I april 2014 mottok svarbrev fra Finanstilsynet med tillatelse til bruk av avansert IRB metode for foretak-sengasjement. Søknaden for massemarkedsengasjementer ble satt på vent ifm utforming av nye krav for boliglånsmodeller. De nye kravene ble vedtatt i 2014, og banken er i videre prosess med Finanstilsynet for å få ferdigbehandlet søknaden.

I en overgangsperiode skal IRB-bankene ha et minimum beregningsgrunnlag basert på gjeldende kapitaldekningsregelverk (Basel II) som ikke er lavere enn 80 prosent av minimum beregningsgrunnlag basert på det gamle kapitaldekningsregelverket (Basel I). Norske myndigheter har bestemt at "IRB-gulvet" skal videreføres inntil videre. Basel-komiteen kom derimot i desember 2014 med forslag om permanent gulv for kapitalkravet i internmodell-banker.

Norsk tolkning av IRB-gulvet avviker fra internasjonal tolkning hvor gulvet anses som en begrensning på kapital etter Basel I, ikke på beregningsgrunnlaget. IRB-gulvet virker mot det grunnleggende prinsippet til Basel II om en klar sammenheng mellom risiko og risikovekt. I tillegg medfører den ulike tolkningen av regelverket konkurransevridning mellom norske og utenlandske banker, særskilt i lavrisiko segmentet.

¹ Core tier 1 på 11,0 % inkludert motsyklisk tillegg på 1,0 % + Tier 1 på 1,5 %

² Core tier 1 på 13,0 % inkludert motsyklisk tillegg på 1,0 % og SIFI tillegg på 2,0 % + Tier 1 på 1,5 %

1.2 PILAR 2 – VURDERINGEN AV SAMLET KAPITALBEHOV OG INDIVIDUELL TILSYNSMESSIG OPPFØLGING

Pilar 2 er basert på to hovedprinsipper

1. Pilar 2 stiller krav til bankenes kapitalvurderingsprosess (ICAAP) hvis formål er å sikre en strukturert og dokumentert prosess for vurdering av konsernets risikoprofil i den hensikt å skape sikkerhet for at konsernet har tilstrekkelig kapital til å dekke risikoen forbundet med virksomheten.
2. I tillegg skal bankene ha en strategi for å opprettholde et tilstrekkelig kapitalnivå.

Finanstilsynet skal gjennomgå og evaluere bankenes interne vurdering av kapitalbehov og strategier, samt overvåke og sikre overholdelse av de myndighets-pålagte kapitalkravene. Finanstilsynet har myndighet til å sette i verk passende tilsynsmessige tiltak om de ikke er tilfreds med resultatet av denne prosessen.

BN Bank har etablert en strategi og prosess for risikostyring og vurdering av kapitalbehov og hvordan dette kan opprettholdes. Vurderingen av kapitalbehovet inkluderer størrelse, sammensetning og fordeling av den ansvarlige kapitalen tilpasset nivået på de risikoer som banken er eller kan bli utsatt for. Vurderingene er risikobaserte og fremoverskuende. Risikoområder som vurderes i tillegg til Pilar 1 risikoene, er konsentrasjonsrisiko i kredittporteføljen, rente-, spread- og valutarisiko i bankporteføljen, strategisk risiko, forretningsrisiko, likviditetsrisiko, eierrisiko, juridisk risiko, compliancerisiko, systemrisiko og omdømmerisiko. ICAAP har ikke oppmerksomhet på kun én metode eller ett tall, men presenterer et sett med beregninger med blant annet ulike tidshorisonter, konfidensnivå og forutsetninger.

BN Bank har gjennomført vurderingene for 2014 med tilhørende rapportering til Finanstilsynet. Hovedkonklusjonene er at bankens risiko-, kapital- og likviditetssituasjon er på et tilstrekkelig og stabilt nivå i 2014, og gitt bankens finansielle prognoser vil banken være godt kapitalisert over kapitalmålet på 13 %³. En overordnet vurdering viser at kvaliteten i rammeverket for styring og kontroll er tilfredsstillende.

1.3 PILAR 3 – OFFENTLIGGJØRING AV INFORMASJON

Pilar 3 skal bidra til at ulike markedsaktører bedre kan vurdere institusjonenes risikonivå på ulike områder, deres styring og kontroll med risikoene, samt institusjonens kapitalisering. Institusjonene benytter i større grad enn tidligere egne metoder for å beregne kapitalkravet, og offentliggjøring av relevant informasjon er ett av virkemidlene for å kunne forstå og redusere forskjellene i risikovektene.

Det følger av finansieringsvirksomhetsloven § 2-9c at institusjonene skal offentliggjøre informasjon om virksomheten, risikoen knyttet til institusjonen og om ansvarlig kapital. Dette dokumentet inneholder informasjon om risikostyring, risikomåling og kapitaldekning i henhold til kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon som er gitt i kapitalkravforskriftens del IX. En beskrivelse av bankens offentliggjøring av finansiell informasjon er angitt i bankens interne retningslinjer for Pilar 3. Internrevisjonen gjennomgår IRB-systemet og bruken av det, herunder etterlevelsen av de enkelte kravene. I tillegg har internrevisjonen vurdert kvaliteten på bankens interne måling, rapportering og styring av risiko (ICAAP). Pilar 3 dokumentet er ikke underlagt revisjon, men har vært gjenstand for diskusjon med internrevisjonen.

Uvektet kapitalkrav (Leverage Ratio)

Den uvektede kjernekapitalandelen har til hensikt å fungere som sikkerhet mot for lavt beregningsgrunnlag i kapitaldekningsberegningene, og sørge for at bankene holder et minimum av kapital, selv ved vridning av porteføljen mot lavrisikosegmenter. Finansieringsvirksomhetsloven åpner for at det kan fastsettes bestemmelser om at ren kjernekapital eller kjernekapitalen i finansinstitusjoner minst skal utgjøre en bestemt prosent av verdien av foretakets eiendeler og ikke balanseførte forpliktelser, beregnet uten risikovektning (uvektet kjernekapitalandel). Innføring av et uvektet kapitalkrav vil bidra til å dempe disse effektene. Det forventes et minimumskrav vil ende på 3 %. BN Bank har en leverage ratio på 8,3 % per 4.kvartal 2014.

³ Mål for ren kjernekapital for BN Bank ASA per utgangen av 2017 fastsettes til en prosent over det til enhver tid gjeldende regulatorisk minimumskrav med tillegg av regulatoriske buffere, dog minimum 13 prosent.

Metoder for beregning av regulatorisk kapital

RISIKOTYPE	PORTEFØLJE	BEREGNINGSMETODE
Kredittrisiko	Foretak	Avansert IRB-metode
	Borettslag	Standardmetode
	Massemarked	Standardmetode
	Stater	Standardmetode
	Institusjoner	Standardmetode
Operasjonell risiko	Alle	Basismetode
Markedsrisiko	I/A	

1.4 KREDITTRISIKO

BN Bank ASA benytter avansert IRB-metode ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko for foretak og standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko for massemarkedsengasjement. Standardmetoden innebærer at det benyttes standardiserte, myndighetsbestemte risikovekter ved beregningen av kapitalkravet. Banken har også søkt om å få benytte avanserte IRB-metoden for massemarkedsengasjement. Banken forventer en tilbakemelding på sin søknad fra Finanstilsynet i løpet av 1.halvår 2015.

1.5 OPERASJONELL RISIKO

Ved beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden, som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til gjennomsnittlig inntekt siste tre år.

1.6 MARKEDSRISIKO

BN Bank ASA er fritatt fra krav om å beregne markedsrisiko. BN Bank har ikke posisjoner pr 31.12.2014 som innebærer at det beregnes kapitalbehov etter de regulatoriske regler under pilar 1.

1.7 BEREGNING AV RISIKOJUSTERT KAPITALBEHOV

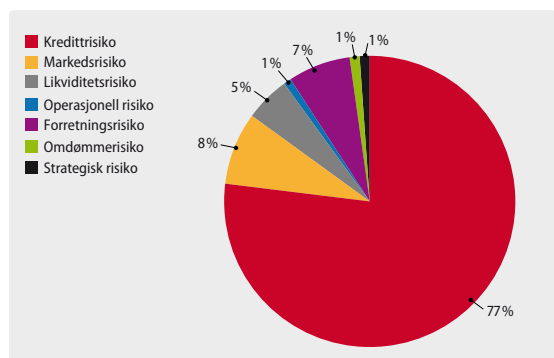
Risikojustert kapital beskriver hvor mye kapital konsernetselv mener er nødvendig for å trenge for å dekke den faktiske risikoen konsernet har påtatt seg. Konsernet har fastsatt at den risikojusterte kapitalen skal dekke 99,9 prosent av mulige uventede tap i løpet av de neste 12 måneder. Det er lagt til grunn interne modeller for beregning av risikojustert kapital for kredittrisiko, men for resterende risikogrupper er beregningene basert på ulike metoder, i tillegg til kvalitative vurderinger og beregninger. Bankens krav til kapitaldekning i kredittvirksomheten påvirkes av samlet kreditteksponering og den tapsrisiko som eksisterer i porteføljen.

Samlet vurdering av risikojustert kapital per 30.09.2014, samt en sammenligning av økonomisk kapitalbehov og regulatorisk kapitalbehov, er presentert i tabell 1. Figur 1 illustrerer fordelingen.

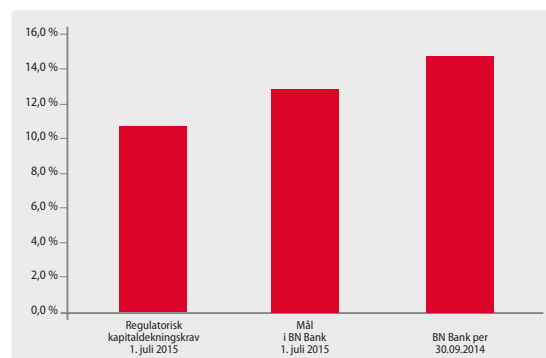
Tabell 1. Økonomisk kapitalbehov og Regulatorisk kapitalbehov

RISIKOTYPER	BEREGNET ICAAP 2015	REGULATORISK KAPITAL	FINANSTILSYNETS METODE
Kredittrisiko	1 294	1 562	1 562
Markedsrisiko	142	-	142
Likviditetsrisiko	-	-	-
Operasjonell risiko	83	83	83
Forretningsrisiko	18	-	18
Eierrisiko	113	-	113
Omdømmerisiko	12	-	12
Strategisk risiko	15	-	15
Fradrag	-	-	-
Tillegg gulv	-	133	133
TOTALT	1 677	1 778	2 078
EK	3 600		
Sikkerhetsbuffer EK	1 923		
Ansvarlig kapital		4 400	4 400
Sikkerhetsbuffer Ansvarlig kapital		2 622	2 322

Figur 1. Andel av økonomisk kapital per risikotype

Figur 2. Sammenligning ren kjernekapitaldekning

Konsolidering

Konsolideringsmetode er lik for regnskapsformål og kapitaldekningsformål.

1.8 OVERSIKT OVER DATTERSELSKAPER OG EIERANDELER

BN Bank-konsernet består av selskapene BN Bank ASA (BN Bank) og kredittforetaket Bolig- og Næringskreditt AS (BN Kreditt). I tillegg inngår eiendomsselskapet Collection Eiendom AS. BN Kreditt ble etablert i 1998 som et heleid datterselskap av BN Bank ASA. Konesjon ble gitt i brev fra Finanstilsynet datert 17. november 1998, og tillatelsen innebar at BN Kreditt kunne erverve en vesentlig del av virksomheten i BN Bank. I forbindelse med etableringen av BN Kreditt ble det inngått en avtale mellom BN Bank og BN Kreditt datert 30. november 1998. Avtalen omhandler ulike forhold mellom selskapene, herunder avtale om BN Kreditts kjøp av tjenester fra BN Bank. Slike tjenester er i avtalen benevnt «fellestjenester» og omfatter blant annet tjenester på finansområdet, herunder kapitalanskaffelse og likviditetsstyring.

Ansvar for overvåking og styring av likviditetssituasjonen i BN Bank-konsernet er tillagt bankens finansavdeling. Den overordnede likviditetsstyringen skjer på konsernnivå, og avdelingen har ansvaret for at likviditetssituasjonen er tilfredsstillende og innenfor gjeldende policy og retningslinjer. I utførelsen av disse oppgavene brukes felles systemer, og det er de samme personene som har fullmakter på finansområdet og som utfører oppgavene på vegne av begge selskapene.

Brorparten av finansieringen av BN Kreditt er lån fra BN Bank. For øvrig er hovedelementene i finansieringen verdipapirgjeld utstedt i markedet av BN Kreditt og selskapets egenkapital. Låneforholdet mellom BN Bank og BN Kreditt er regulert i en rammeavtale hvor det er angitt en øvre ramme for låneforholdet på 20 milliarder kroner. Dette innebærer at det i praksis vil kunne flyttes likviditet mellom selskapene i samsvar med behovene som måtte oppstå i det enkelte selskap.

I tillegg har BN Bank konsernet eierandeler i følgende selskaper:

- SpareBank 1 Boligkreditt AS (5 %)
- Collection Eiendom (100 % eierandel)
- Roomy.no (15 %)

Collection Eiendom er etablert for å eie aksjer i selskaper knyttet til konsernets tapsengasjement. Disse engasjementene inngår i konsernets kreditt-tapsvurdering og det er ingen egen eierrisiko knyttet til selskapet.

Tabell 2 Investeringer i tilknyttede selskaper

BELØP I TUSEN KRONER	EIERANDEL I PROSENT 31.12.2014	KAPITALDEKNING I PROSENT 31.12.2014
SpareBank 1 Boligkreditt AS	5	14,09

SpareBank 1 Boligkreditt AS bruker IRB metoden i din kapitaldekningsrapportering.

Eierandelene i SpareBank 1 Boligkreditt AS og Roomy inngår ikke i konsolideringen

I forslag til ny Finansforetakslov, som ventes å tre i kraft den 01.01.2016, foreslås det at konsolideringsbestemmelsene endres slik at det blir forholdsmessig konsolidering av felleskontrollerte virksomheter uavhengig av størrelsen på eierandelene. For BN Bank vil en forholdsmessig konsolidering av SpareBank1 Boligkreditt AS føre til en nedgang i kapitaldekningen. Det er foreslått en overgangsregel slik at ingen banker må foreta konsolidering for eierandeler under 10 prosent før 31. desember 2017.

1.9 ANSVARLIG KAPITAL

Ansvarlig kapital følger de nye kravene fastsatt av Finansdepartementet fra og med 30. september 2014. Se BN Banks hjemmeside for offentliggjøring av ansvarlig kapital per 31.12.2014 etter de nye kravene.

Figuren nedenfor viser konsernets ansvarlige kapital som etter reglene består av to hovedkomponenter:

1. Kjernekapital: Egenkapital (aksjekapital, overkursfond og annen egenkapital) og fondsobligasjoner.
2. Tilleggs kapital: Evigvarende og tidsbegrenset ansvarlig lånekapital

MILLIONER KRONER	2014
Aksjekapital	706
Overkursfond	415
Avsatt utbytte	264
Fond for urealiserte gevinster	364
Annen egenkapital	1 892
Sum egenkapital	3 641
Kjernekapital	
Utsatt skattefordel og andre immaterielle eiendeler	-11
Fradrag for avsatt utbytte	-264
Direkte investeringer i selskaper i finansiell sektor	-36
Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-123
Delårsresultat som inngår i kjernekapital	0
Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-8
Sum ren kjernekapital	3 199
Fondsobligasjoner, hybridkapital ¹	399
Direkte investeringer i selskaper i finansiell sektor	-71
Sum kjernekapital	3 527
Tilleggs kapital utover kjernekapital	
Tidsbegrenset ansvarlig kapital	798
Direkte investeringer i selskaper i finansiell sektor	-101
Sum tilleggs kapital	697
Sum ansvarlig kapital	4 224
Minimumskrav ansvarlig kapital Basel III ²	
Engasjement med spesialiserte foretak	772
Engasjement med øvrige foretak	119
Egenkapitalposisjoner	50
Sum kredittrisiko IRB	941
Operasjonell risiko	83
Engasjementer beregnet etter standardmetoden	674
Fradrag i kapitalkravet	0
Kredittverdighet hos motpart (CVA-risiko)	18
Minimumskrav ansvarlig kapital	1 716
Beregningsgrunnlag	21 460
Bufferkrav	
Bevaringsbuffer (2,5%)	536
Systemrisikobuffer (3,0 %)	644
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	1 180
Tilgjengelig ren kjernekapital (fratrukket 4,5%)	2 234
Kapitaldekning	
Ren kjernekapitaldekning	14,91 %
Kjernekapitaldekning	16,43 %
Kapitaldekning	19,68 %

¹ For nærmere detaljer, se note 10.

² Fra og med 2. kvartal 2014 har BN Bank fått godkjenning til bruk av interne målemetoder for kredittrisiko knyttet til foretaksengasjement. Historiske minimumskrav til ansvarlig kapital er rapportert etter standardmetoden.

Risiko- og kapitalstyring i BN Bank ASA

Banken har et stort fokus på kapitaldekningen, herunder krav til ren kjernekapital. Banken har fastsatt et mål for ren kjernekapital per utgangen av 2017 til en prosent over det til enhver tid gjeldende regulatorisk minimumskrav med tillegg av regulatoriske buffere, dog minimum 13 %

Kapitaldekning og spesifikasjon av risikovektet balanse er presentert i note 3 i årsregnskap 2014.

1.10 FORMÅL

Risiko- og kapitalstyringen i BN Bank skal støtte opp under konsernets strategiske mål bilde, samt bidra til å sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En effektiv kapitalanskaffelse og kapitalanvendelse i forhold til konsernets strategiske mål bilde
- Egenkapitalavkastning i tråd med vedtatt strategi
- En tilfredsstillende kapitaldekning ut fra valgte risikoprofil
- Konkurransedyktige vilkår og en langsiktig god tilgang på innlån i kapitalmarkedene
- At konsernet minimum klarer å opprettholde nåværende rating(er)
- Utnyttelse av vekstmuligheter i konsernets definerte markedsområde
- At ingen enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

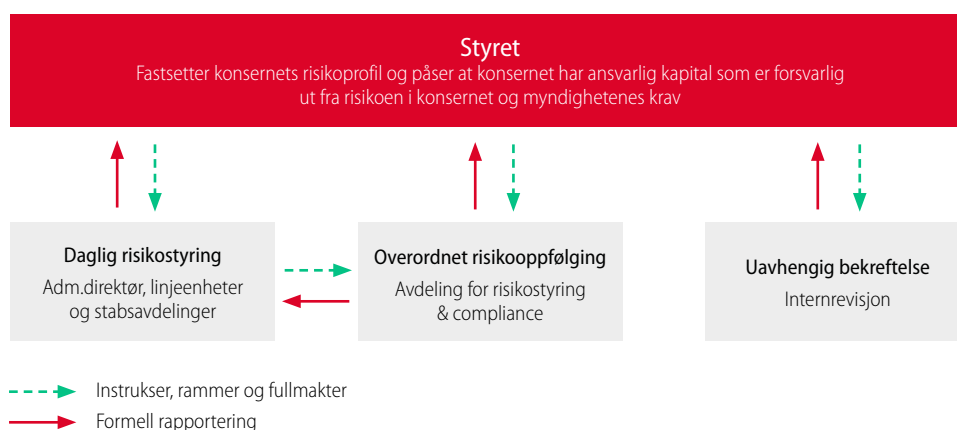
BN Banks strategi for risiko- og kapitalstyring og strategier for enkeltrisikoeer er basert på følgende overordnede prinsipper:

- Banken skal ha en lav risikoprofil
- Bankens inntjening skal være et resultat av kunderelaterte aktiviteter og ikke av finansiell risikotaking
- Bankens risikostyring skal være tilpasset bankens risikoeksponering slik at vesentlige risikoeer skal ha størst oppmerksomhet
- Dersom det er usikkerhet rundt omfanget av en risiko eller tvil om hvilket system som skal benyttes i risikostyringen, skal det mest forsiktige alternativet benyttes
- Ved endring av eksisterende eller etablering av nye produkter/forretningsområder, skal det før beslutning om eventuell iverksettelse foreligge en grundig vurdering av betydningen for bankens risiko
- Bankens risikostyring og –kontroll skal dekke alle områder i banken og være organisert slik interessekonflikter mellom ansatte og avdelinger unngås. Det skal være klarhet i hvem som har ansvar.

1.11 KONTROLL- OG STYRINGSSTRUKTUR, ROLLER OG ANSVAR

I arbeidet med god og helhetlig risikostyring er bedriftskulturen grunnmuren som de andre elementene bygger på. Bedriftskulturen omfatter menneskene i organisasjonen (deres individuelle egenskaper og integritet, verdigrunnlag og etikk), ledelsesfilosofi/-stil og styringsprinsipper. Dårlig bedriftskultur kan vanskelig kompenseres med andre kontroll- og styringstiltak. BN Bank har derfor etablert et tydelig verdigrunnlag og etiske retningslinjer som er godt kommunisert i hele organisasjonen. Konsernet legger vekt på uavhengighet i risikostyringen. Ansvaret for risikostyringen er derfor delt mellom ulike grupper i henhold til Figur 3.

Figur 3. Illustrasjon for ansvaret for risikostyring

Styret har ansvaret for å påse at konsernet har en ansvarlig kapital som er forsvarlig ut fra vedtatt risikoprofil og myndighetspålagte krav. Styret fastsetter de overordnede målsettingene relatert til risikoprofil og avkastning. Styret fastlegger videre de overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen i konsernet, samt etiske regler som skal bidra til en høy etisk standard. Styrets arbeid er nedfelt i en årsplan som oppdateres årlig. Dette sikrer at styret har tilstrekkelig tid til og fokus på sentrale oppgaver årlig. Styret har utnevnt et risikoutvalg, et revisjonsutvalg og et kompensasjonsutvalg. Risikoutvalget og revisjonsutvalget er forberedende organer for styret i saker som vedrører finansiell informasjon, bankens risikostyring og internkontroll. Utvalgene består av tre medlemmer utgått av styret. Kompensasjonsutvalget skal tilsvarende bistå styret i dets arbeid med ansettelsesvilkår for BN Banks administrerende direktør, samt i forhold til hovedprinsipper og strategi for kompensasjon av det øverste ledersjikt i konsernet. Utvalget består av tre medlemmer utgått av styret.

Administrerende direktør har ansvaret for den overordnede risikostyringen. Det betyr at administrerende direktør er ansvarlig for at det implementeres effektive risikostyringssystemer i konsernet, og at risikoeksponeringen overvåkes. Administrerende direktør er videre ansvarlig for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Forretningsdivisjoner og stabsenheter har ansvaret for risikostyringen innenfor sitt ansvarsområde. Dette innebærer at lederne skal sørge for at det etableres og gjennomføres forsvarlig risikostyring, og sørge for at denne utføres i samsvar med styringsdokumenter, fullmakter, rutiner og instruksjer.

Avdeling for risikostyring er organisert uavhengig av linje- og stabsenheter og rapporterer direkte til administrerende direktør. Avdelingen har også fullmakt til å rapportere direkte til styret dersom det finnes påkrevd. Avdelingen har ansvaret for videreutvikling av rammeverket for risikostyring inkludert risikomodeller og risikostyringssystemer. Avdelingen er videre ansvarlig for uavhengig oppfølging og rapportering av risikobildet, og følger opp at konsernet etterlever gjeldende lover og forskrifter.

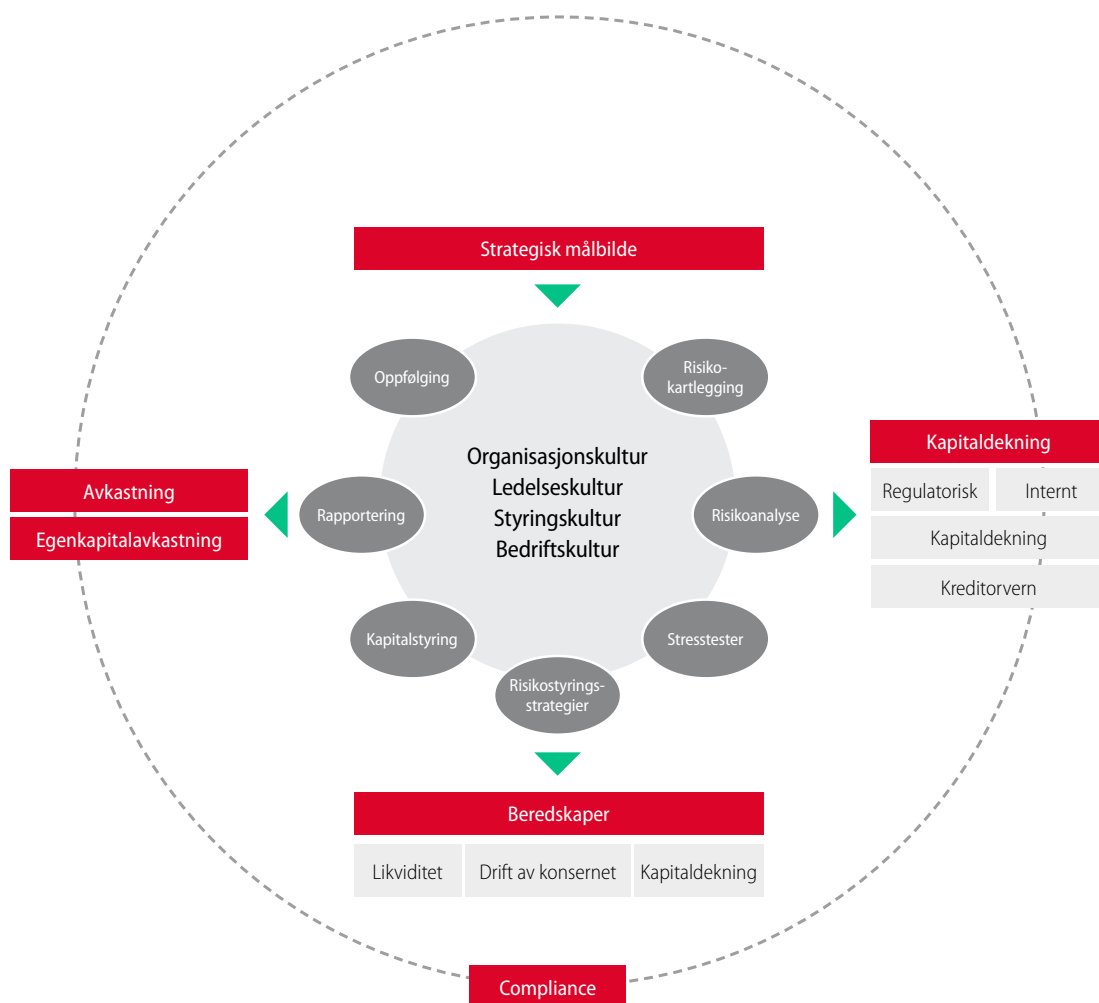
Internrevisjonen er styrets redskap for å påse at risikostyringen er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt. Den interne revisjonsfunksjonen utføres av ekstern leverandør, noe som sikrer uavhengighet, kompetanse og kapasitet. Internrevisjonen rapporterer direkte til styret. Internrevisjonens rapporter og anbefalinger knyttet til forbedringer i konsernets risikostyring blir løpende gjennomgått i konsernet. Internrevisjonen skal regelmessig og minimum årlig revidere IRB-systemet, herunder modellene som ligger til grunn for beregning av risikoparametrene, anvendelse og etterlevelsen av Forskrift om kapitalkrav.

1.12 ELEMENTER I RISIKO- OG KAPITALSTYRINGEN

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring skal rammeverket baseres på de elementer som reflekterer den måten styret og ledelsen ønsker å styre konsernet på:

- Strategisk målbilde
- Organisering og bedriftskultur
- Risikokartlegging
- Risikoanalyse
- Stresstester
- Risikostrategier
- Kapitalstyring (inkl. avkastning og kapitaldekning)
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)

Figur 4. Illustrasjon av sammenhengen mellom de enkelte elementene

Bedriftskultur

I prosessen for risikostyring er bedriftskulturen grunnmuren som de andre elementene bygger på. Bedriftskulturen omfatter menneskene i organisasjonen med deres individuelle egenskaper som integritet, verdigrunnlag, etiske holdninger, lederstil og styringsprinsipper. Dårlig bedriftskultur kan vanskelig kompenseres med andre kontroll- og styringstiltak. Banken har derfor etablert et tydelig verdigrunnlag og etiske retningslinjer som er godt kommunisert i hele organisasjonen.

Strategisk målbylde

Risiko- og kapitalstyringen i BN Bank tar utgangspunkt i det definerte strategiske målbylde slik dette fremkommer gjennom strategiplanen.

Risikoidentifikasjon

Identifikasjon av risiko skal være fremoverskuende og integrert i strategi- og budsjettprosessen. Prosessen skal dekke alle vesentlige risikoer konsernet utsettes for og gjennomføres minimum årlig.

Risikoanalyse

Det skal gjennomføres en analyse av risikoene som er identifisert for å forstå risikoenes egenskaper og årsaksmekanismer. Vesentlige risikoer skal om mulig kvantifiseres gjennom forventet tap og behovet for risikjustert kapital. Primært vil dette gjelde kredittrisiko. Kvantifiseringen skal være basert på anerkjente og betryggende metoder og fremgangsmåter for måling av risiko. Risikoanalysen skal også sikre at det foretas en kvalifisert og strukturert vurdering og dokumentasjon av etablerte kontroll- og styringstiltak.

Stresstester og scenarioanalyser

Det skal gjennomføres periodiske stresstester og scenarioanalyser for å analysere hvordan negative hendelser påvirker resultatet, balansen og kapitaldekningen til konsernet. Analysene skal gjennomføres på de mest kritiske risikoområdene som bl.a. kreditt-, markeds- og likviditetsrisiko, og skal ta hensyn til en negativ makroøkonomisk utvikling over en periode på minimum tre år.

Hensikten med å foreta en stresstest er å se hvordan et nedgangsscenario påvirker bankens risikobylde og kapitaldekning.

I henhold til kapitalkravsforskriftens § 16-1 vedrørende stresstesting, gjelder følgende (Pilar I krav);

- Institusjonen skal identifisere forhold som kan påvirke kredittrisikoen og kapitaldekningen i negativ retning og gjennomføre stresstesting. Stresstestene skal gjenspeile situasjoner der det er endringer som i særlig grad kan påvirke kredittrisikoen, herunder konjunkturedgang
- Stresstestene skal omfatte alle vesentlige deler av institusjonens portefølje, og skal inkludere en vurdering av betydningen for institusjonens soliditet
- Stresstesting skal gjennomføres regelmessig og minst årlig
- Finanstilsynet kan fastsette nærmere regler for stresstesting

En annen viktig referanse for stresstest er Committee of European Banking Supervisors (CEBS) som har gitt ut «Guidelines on Stress Testing», GL32. Med bakgrunn i dette ser vi på tre ulike tilnæringer til stresstesting; omvendt stresstest, top down og bottom-up.

Omvendt stresstest

Det er relativt stor usikkerhet i beregningene av prognosen for fremtidig utvikling i en situasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag. Usikkerheten vurderes å være høy på potensielle tapsstørrelser på utlån, i tillegg til en viss usikkerhet omkring potensielle tap på obligasjoner. BN Bank gjennomfører en omvendt stresstest for å vise hvor stort tap banken kan bli påført før det kommer i brudd med kritiske nivåer på regulatorisk kapitaldekning. Hensikten med en slik omvendt stresstest er å gi banken kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under ett kritisk nivå.

Top down

Denne form for stresstesting er en makroøkonomisk øvelse, uten bruk av data på kundenivå, hvor informasjon om sammensetning av bankens utlånportefølje av bransjer, fordeling PM/BM etc. benyttes.

Bottom-up

En bottom-up test er en blanding av makro og mikro hvor data om kundene benyttes som utgangspunkt for å si hvordan det går med porteføljen. Det gjennomføres stress ned på den enkelte kunde, for så å aggregere opp data på ulike porteføljenivå for å avlede effekt på forventet tap og kapitalbehov.

Risikostrategier

Gjennom risikostrategiene skal styret definere ønsket risikoprofil gjennom etablering av risikobaserte rammer og måltall på de ulike risikoområder. Strategiene skal revideres årlig.

Kapitalstyring

BN Bank skal ha en kapitalstyring som sikrer:

- en effektiv kapitalanskaffelse og – anvendelse i forhold til konsernets strategiske målbilde og vedtatte forretningsstrategi
- egenkapitalavkastning i tråd med vedtatt strategi
- tilfredsstillende kapitaldekning ut fra valgt risikoprofil
- attraktive vilkår og langsiktig god tilgang på innlån
- utnyttelse av vekstmuligheter i konsernets til enhver tid definerte markedsområde
- at ingen enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad

På grunnlag av det strategiske målbildet skal det årlig utarbeides en kapitalplan for de påfølgende tre år for å sikre en langsiktig og målrettet kapitalstyring. Kapitalplanen skal ta hensyn til fremskrivning av konsernets finansielle utvikling for de neste tre årene. Disse fremskrivningene skal ta hensyn til forventet utvikling i perioden samt en situasjon med alvorlige økonomiske tilbakeslag over minimum tre år. Med grunnlag i fremskrivningene av det samlede kapitalbehovet skal ledelsen og styret gjøre en samlet vurdering av om kapitalbehovet er tilstrekkelig og tilpasset BN Banks nåværende og fremtidige risikoprofil samt strategiske målbilde.

BN Banks målsetting om kjerne- og totalkapitaldekning skal sikre tilstrekkelig kapital til å:

- oppfylle regulatoriske krav
- ivareta vernet av konsernets kreditorer

Oppfølging, rapportering og overvåking

Alle ledere er ansvarlige for den daglige risikostyringen innenfor eget ansvarsområde, og skal påse at risikoesponeringen er innenfor de rammer som er besluttet av styret og administrerende direktør. Konsernets risikorapportering har som formål å sikre at alle organisasjonsnivå har tilgang på tilstrekkelig og pålitelig risikorapportering. Den overordnede overvåking av risikoesponering og risikoutvikling foretas av avdeling for risikostyring og følges opp gjennom periodiske rapporter til styret og administrasjonen.

Beredskapsplaner

Bankenes kjernevirksomhet er å ta risiko. Denne vil over tid kunne påføre bankene større uventede tap, på tross av gode risikostyringssystemer og prosesser. En slik situasjon vil kunne medføre alvorlig press på kapitaldekning, likviditet og drift. BN Bank skal derfor ha beredskapsplaner på nevnte områder.

Compliance (Etterlevelse)

Det skal finnes prosesser som sikrer etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Dette skal skje gjennom:

- et tydelig verdigrunnlag og en etisk standard som er klart kommunisert og forstått
- en prosess for å fange opp, kommunisere og implementere endringer i lover og forskrifter
- en prosess for å følge opp og rapportere etterlevelsen av lover og forskrifter

Informasjon per risikogruppe

1.13 SENTRALE RISIKOGRUPPER

BN Bank eksponeres for en rekke ulike typer risikoer. De viktigste risikogrupperne er listet opp nedenfor:

Kredittrisiko:

Er risiko for tap som skyldes at kunder/motparter ikke kan møte sine betalingsforpliktelser. Kredittrisiko vedrører alle fordringer på kunder/motparter, utlån, kreditter, garantier, uoppgjorte handler, ikke trukket kreditt, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter.

Kredittrisikoen i utlånsporteføljen er en funksjon av to hendelser:

- Manglende betalingsevne eller betalingsvilje hos kunder eller motparter
- Verdi av den underliggende sikkerheten ikke er tilstrekkelig til å dekke selskapets krav ved eventuelt mislighold og påfølgende realisasjon av pantet.

Kredittap kan også oppstå som følge av operasjonelle feil.

Markedsrisiko:

Er risiko for resultatendringer som følge av endringer i markedspriser, og består for BN Bank av renterisiko, spreadrisiko og valutarisiko. Renterisiko er bankens eksponering for at en endring i rentenivået skal føre til en endring i bankens resultat. Spreadrisiko defineres som risikoen for endringer i markedsverdi for bankens portefølje av obligasjoner og sertifikater, som følge av generelle endringer i spread i markedet. Valutarisiko defineres som den samlede inntjeningsmessige risiko banken har dersom valutakursene endres.

Operasjonell risiko:

Er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.

Likviditetsrisiko:

Er risikoen for at banken ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av dyr finansiering.

Eierisiko:

Er risikoen for å bli påført et negativt resultat fra eierposter i strategisk eide selskaper, eller at banken må bidra med ny egenkapital eller likviditet i strategisk eide selskaper, enten dette skyldes kraftig vekst eller for å sikre videre drift som følge av underskudd.

Eierisiko vurderes i tilknytning til selskaper hvor BN Bank har vesentlig eierandel og/eller vesentlig innflytelse.

Forretningsrisiko:

Er risikoen knyttet til uventede inntekts- og kostnadssvingninger som følge av endringer i eksterne forhold som markedssituasjonen, kundeferd eller myndighetenes reguleringer.

Omdømmerisiko:

Er risiko for tap som følge av svekket omdømme gjennom negativ omtale. Dette inkluderer svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs hos kunder, motparter, eiere og myndigheter.

Strategisk risiko:

Er risiko for uventede tap eller sviktende inntjening på grunn av feilslåtte strategiske satsninger, herunder vekstambisjoner, inntreden i nye markeder og/eller oppkjøp. Risiko for tap knyttet til manglende tilpasning til forretningsmessige rammebetingelser inkluderes også i strategisk risiko.

Compliance risiko:

Er risikoen for at banken pådrar seg juridiske eller regulatoriske sanksjoner, økonomisk tap eller tap av omdømme som følge av manglende etterlevelse av regelverket som regulerer virksomheten.

1.14 KREDITTRISIKO

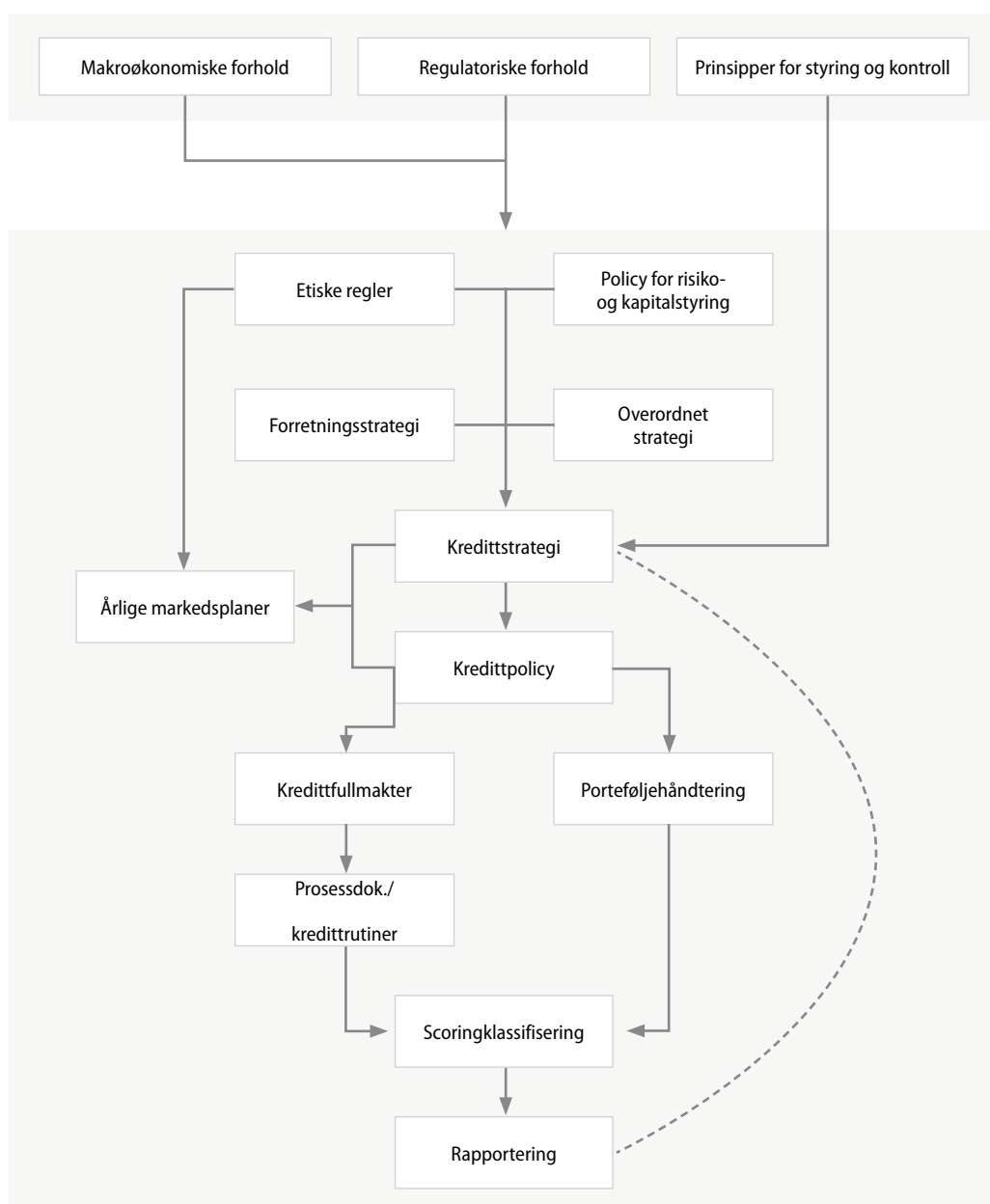
Styring og kontroll

Styring av kredittrisiko i BN Bank skal gjennomføres i tråd med kravene/anbefalingene i:

- kapitalkravsforskriften
- finanstilsynets metodikk for risikobasert tilsyn

Figuren nedenfor viser hva som ligger til grunn for styring og kontroll av kredittrisikoen.

Figur 5. Rammeverk for styring av kredittrisiko

Bankens strategiplan:

Strategiplanen beskriver markedsmessige mål for kredittgivningen og definerer bankens markedsområde. Strategidokumentet utgjør et viktig utgangspunkt for øvrige styrings- og plandokumenter på området.

Etiske retningslinjer:

De etiske retningslinjene fungerer som en rettesnor for konsernets virksomhet ved å definere hvilke etiske krav vi stiller til oss selv og hvordan vi skal forholde oss til andre interessenter.

Overordnet risikostrategi:

Overordnet risikostrategi er styrets instrument for fastsettelse og styring av konsernets risikoprofil. Risikoprofilen er definert med en tidshorison på 1 år og med et konfidensintervall på 99,9 prosent som utgangspunkt. Beregningene bygger videre på de risikomodeller og modellforutsetninger som ligger til grunn for konsernets ICAAP.

Policy for risiko- og kapitalstyring:

Policy for risiko og kapitalstyring er konsernets interne rammeverk for styring og kontroll. Policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger og prinsipper til risikostyring og skal sikre at konsernet etablerer og vedlikeholder en hensiktsmessig risikostyringsprosess. Videre skal dokumentet sørge for at rammeverket tilfredsstillende eksterne krav og forventninger til god risikostyring. Dokumentet fastsettes av styret og revideres ved behov, minimum årlig.

Kredittstrategi:

Kredittstrategien angir overordnede prinsipper for kredittgiving. Gjennom fastsettelse av volum og risikobaserte måltall knyttet til portefølje, delportefølje og enkeltkunde defineres ønsket risikoprofil. Dette danner grunnlaget for rapportering og oppfølging av den løpende risikoeksponeringen. Dokumentet fastsettes av styret og revideres ved behov, minimum årlig.

Kredittpolicy:

Kredittpolicyen beskriver ansvars- og rollefordeling, og fastsetter mer detaljerte kriterier for kredittvirksomheten. Policyen beskriver hva som er akseptabelt innenfor gitte områder i kredittvurderingen. Hensikten er å sikre at banken opptrer ensartet og i tråd med eksterne rammebetingelser (lover og regler) og internt fastsatt risikonivå. Dokumentet fastsettes av styret og revideres ved behov, minimum årlig.

Årlige markeds- og aktivitetsplaner:

De årlige markeds- og aktivitetsplanene beskriver hvilke aktiviteter som skal gjennomføres det enkelte år. Disse skal bidra til at de markedsmessige, inntjeningsmessige og risikomessige målsettinger i henhold til bankens strategiplan og risikostrategier nås. Årlige markeds- og aktivitetsplaner fastsettes administrativt.

Bevilgningsreglement/kredittfullmakter:

Styret delegerer kredittfullmakt til administrerende direktør og fastsetter bankens bevilgningsreglement. Kredittfullmaktene er personlige og skal gjenspeile den enkeltes kompetanse. Kredittfullmaktene differensieres etter volum og risiko. Bevilgningsreglementet fastsettes av styret og revideres ved behov, minimum årlig.

Prosessdokumentasjon/kredittrutiner:

Dokumentene regulerer ulike forhold knyttet til den løpende kredittgiving og engasjementsoppfølging, herunder rutiner for oppfølging av misligholdte engasjementer, vurdering av nedskrivningsbehov m.v. Dokumentene utarbeides av Kredittsjef PM og BM i samråd med forretningsområdene, og vedtas av administrerende direktør. Dokumentene revideres løpende.

Scoring - klassifisering:

Modellene for å beregne kredittisiko i innvilgelsesprosessen og på porteføljenivå er basert på statistiske beregninger. BN Bank etterstreber riktig prising av kredittisiko og har etablert prismodeller basert på risikoklassifiseringssystemet. Dette innebærer at engasjementer med høy risiko prises høyere enn engasjementer med lav risiko. Det generelle nivået på risikoprisingen vil imidlertid også avhenge av overordnet avkastningsmål og hensynet til konkurransesituasjonen.

Validering:

Valideringsprosessen har til hensikt å etterprøve kredittisikommodellene og konsernets IRB system i den hensikt å sikre at så vel modeller som etterlevelse og anvendelse av IRB-systemet har god kvalitet over tid. Etterprøvingen skal vise om systemet for styring og måling av kredittisiko er godt integrert i organisasjonen, og at det utgjør en sentral del av bankens risikostyring og beslutningstagning. Avdelingen for Risikostyring & Compliance har ansvaret for utførelsen av valideringen. Valideringsresultater blir presentert for valideringskomiteen som består av bankens ledergruppe. Valideringskomiteen innstiller eventuelle justeringer og endringer til styret som endelig foretar en beslutning.

Stresstesting:

BN Bank gjennomfører periodiske stresstester av kredittporteføljen hvor effekten av stresstestene på forventet tap og risikojustert kapital analyseres og vurderes.

1.14.1 OPPFØLGING AV KREDITTRISIKO/RISIKORAPPORTERING

Risikoeksponeringen innenfor kredittområdet følges opp ved hjelp av et porteføljestyringssystem som gir muligheter for en hensiktsmessig oppfølging av porteføljens risikoprofil og utviklingen av denne. Det vektlegges å følge opp risikofordelt portefølje og utviklingen i denne basert på bevegelser mellom risikoklasser (migrering), forventet tap, risikojustert kapital og risikojustert avkastning.

Avdeling for risikostyring følger opp risikoen i kredittporteføljen og rapporterer kvartalsvis til styret og bankens ledergruppe. I tillegg utarbeider avdeling for risikostyring en månedlig risikorapport til bankens ledelse på utvalgte risikoparametre. Forretningsdivisjonene har ansvaret for å følge opp tilsvarende innenfor egen divisjon.

1.14.1.2 KREDITTRISIKOMODELLER

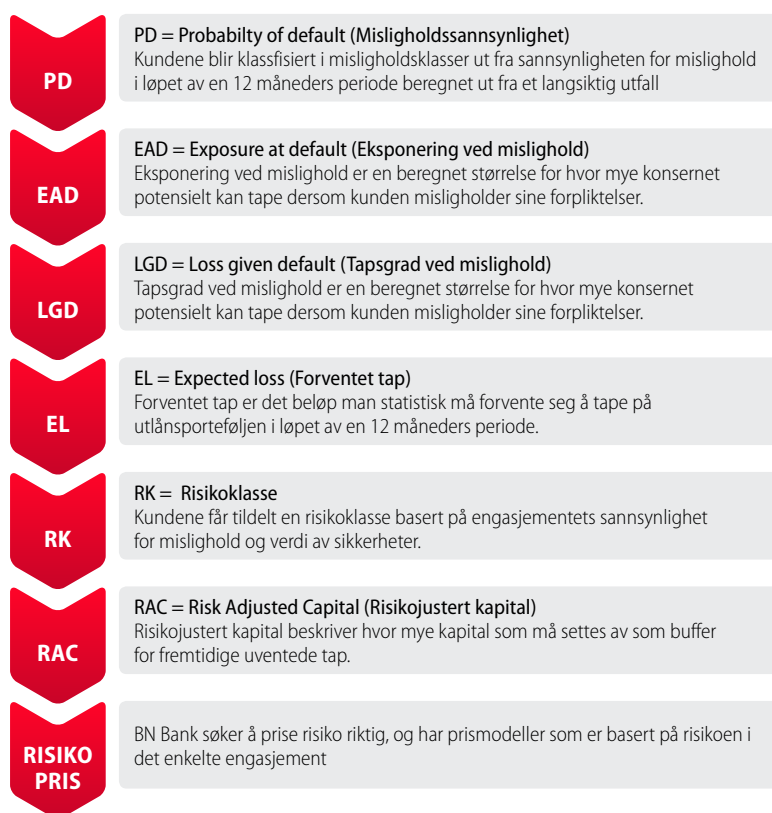
Kredittmodeller og risikoklassifiseringssystem

BN Bank benytter sammen med de øvrige bankene i SpareBank 1- alliansen, felles modeller for beregning av kreditt risiko på porteføljenivå og i innvilgelsesprosessen for massemarkedet. Modellene er basert på statistiske beregninger, og er under løpende validering og videreutvikling. Bankens modeller klassifiserer engasjementene etter sannsynlighet for mislighold (PD) eksponering ved mislighold (EAD) og antatt tap ved mislighold (LGD). Banken benytter intern modell i den interne rapporteringen på kreditt risiko, mens man benytter standard metode for den regulatoriske kapitaldekningsberegningen.

BN Bank benytter en kontantstrømsmodell for beregning av kreditt risiko for både porteføljenivå og i innvilgelsesprosessen for bedriftsmarkedet. Dette er en simuleringsmodell som beregner PD og LGD. Modellen er under løpende validering og videreutvikling. Fra april 2014 har banken hatt tillatelse fra Finanstilsynet til å bruke den interne modellen til den regulatoriske kapitaldekningsberegningen. (AIRB godkjenning)

Den interne modellen baserer seg i hovedsak på følgende komponenter:

Figur 6. Risikoklassifiseringssystemet

Misligholdssannsynlighet (PD) og Risikoklasse (RK):

Engasjementet blir klassifisert i riskoklasser ut fra sannsynligheten for at kunden misligholder forpliktelsene sine i løpet av en 12 måneders periode. Sannsynlighet for mislighold beregnes ut i fra et langsiktig snitt som skal representere misligholdssannsynligheten gjennom en konjunktursyklus. Det benyttes ni risikoklasser (A-I) (personmarked)/ (1-10) (Bedriftsmarked) for å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet. I tillegg benyttes to klasser (J og K)/ (11) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement. Misligholdte lån defineres som lån hvor låneavtalen ikke er overholdt og dette ikke skyldes normale forsinkelser eller andre tilfeldige forhold hos lånekunden. Lån som ikke er betjent 90 dager etter terminforfall, anses i alle tilfeller som misligholdt. Tapsutsatte engasjementer hvor det er åpnet konkurs- eller gjeldsforhandlinger, iverksatt rettslig inkasso, utpanting er foretatt, utlegg er tatt eller hvor andre forhold som svikt i likviditet eller soliditet eller brudd på øvrige klausuler i låneavtaler med banken, defineres også som misligholdte.

Eksponering ved mislighold (EAD):

EAD er en beregnet størrelse på eksponeringen ved et fremtidig misligholdstidspunkt. For trekkrettigheter benyttes en konverteringsfaktor (KF) for å anslå hvor mye av nåværende ubenyttet ramme som vil være trukket opp ved et fremtidig misligholdstidspunkt. For garantier benyttes KF til å estimere hvor mye av avgitte garantier som vil bli gjort gjeldende. KF valideres årlig for trekkrettigheter innenfor Personmarked og Bedriftsmarked.

Tapsgrad ved mislighold (LGD):

Banken estimerer tapsgrad hvor hvert lån basert på forventet realisasjonsverdi (RE-verdi) på underliggende sikkerhetsverdier, til friskningsgrad på usikret del av lånene, samt direkte kostnader ved inndrivelse. LGD-modellen og den komponenter valideres minimum årlig mot observerte verdier fra gjennomførte realisasjoner.

Forventet tap (EL)

Forventet tap på de ulike porteføljene utledes fra EAD, PD og LGD. Forventet tap på utlån uttrykker en forventning om størrelsen på årlige gjennomsnittlige tap over en konjunktursyklus.

Risikojustert kapital (RAC)

Beskriver hvor mye kapital konsernet innenfor et gitt konfidensnivå mener å trenge for å dekke den faktiske risiko konsernet har påtatt seg. Styret har vedtatt at den risikojusterte kapitalen skal dekke 99,9 prosent av mulige uventede tap med en tidshorison på 1 år.

BN Bank benytter statistiske modeller for beregning av forventet tap og risikojustert kapital (økonomisk kapital), men beregningene forutsetter også bruk av kvalitative ekspertvurderinger hvor statistiske data ikke har tilstrekkelig utsagnskraft.

Risikopris

BN Bank har etablert prismetoder basert på risikoklassifisering. Dette innebærer at engasjementer med høy risiko prises høyere enn engasjementer med lav risiko.

1.14.1.3 PORTEFØLJEINFORMASJON

Informasjon om bankens kredittrisiko omfatter beskrivelse av utlånsportefølje, tapsutsatte eller misligholdte engasjementer samt øvrig relevant informasjon knyttet til kredittrisiko. Porteføljesystemet inneholder informasjon om risikoen på både aggregert og detaljert nivå. Dette gjør det mulig å overvåke og styre risikoutviklingen i porteføljen på en effektiv måte. Det foretas en månedlig oppdatering av all porteføljeinformasjon inkludert oppdatering av misligholds-sannsynligheten på kundene.

Tap og nedskrivninger på utlån beskrevet i tabellen nedenfor gjelder utlån vurdert til amortisert kost, utlån vurdert til virkelig verdi og løpende verdiendringer og gevinst/tap ved salg av overtatte eiendommer. Verdiene er beregnet med bakgrunn i historiske data. Forventet tap er en estimert størrelse og de faktiske tapene som vi observerer kan svinge.

Tabell 3. Tap og nedskrivninger på utlån og garantier

MILLIONER KRONER	2014
Konstaterte tap utover tidligere års nedskrivninger	31
Konstaterte tap på engasjementer uten tidligere nedskrivninger	5
Periodens nedskrivninger:	
Endring i gruppenedskrivninger	-8
Endring i gruppenedskrivninger knyttet til garantiporteføljen	-24
Sum endring i gruppenedskrivninger	-32
Økning på engasjementer med nedskrivning fra tidligere år	91
Avsetning på engasjementer uten tidligere nedskrivninger	3
Reduksjon på engasjementer med nedskrivning fra tidligere år	-51
Sum endring i individuelle nedskrivninger	43
Brutto tap på utlån	47
Inngått på tidligere konstaterte tap	10
Tap på utlån	37
Inntektsførte renter på nedskrevne lån	12

Tabell 4. Endring i nedskrivninger for BM pr. misligholdsklasse

MISLIGHOLDSSANNSYNLIGHET - KLASSE	2014	2013
1	0	0
2	0	0
3	0	0
4	0	0
5	0	0
6	0	0
7	0	0
8	0	0
9	0	0
10	0	0
11	22	7

Tabellen nedenfor angir samlede nedskrivninger fordelt på engasjementstype per utgangen av 2014.

Tabell 5. Engasjementsbeløp oppdelt i forfalte og nedskrevne utlån

FORFALT, IKKE NEDSKREVET									
MILL. KR	IKKE FORFALT, IKKE NEDSKREVET	<30 DAGER	30-60 DAGER	60-90 DAGER	>90 DAGER	BRUTTO UTLÅN	INDIVIDUELL NEDSKRIVNING	GRUPPE-NEDSKRIVNING	NETTO UTLÅN ¹
Personmarked	8 233	213	26	30	45	8 555	-5	-14	8 536
Bedriftsmarked	18 210	121	0	5	57	18 744	-164	-39	18 541
Garantiporteføljen	76	0	0	0	0	221	-54	-9	158
Utlån	26 519	334	26	35	102	27 520	-223	-62	27 235

Tabell 5 Engasjementsbeløp oppdelt i engasjementstype – Restløpetid

MILLIONER KRONER	TOTALT	UDEFINERT	INNTIL 1 MND.	FRA 1 MND. TIL 3 MND.	FRA 3 MND. TIL 1 ÅR	FRA 1 ÅR TIL 5 ÅR	OVER 5 ÅR
Personmarked	11 385	2870	35	78	318	1 427	6 658
Bedriftsmarked	24 647	2698	260	74	1 508	5 930	14 177
Sum	36 032	5 568	295	152	1 826	7 357	20 835

Banken skal innen bedriftsmarkedet gi finansiering i hovedsakelig til Oslo, det sentrale østlandsområdet og Trondheim. Innen personmarkedet skal banken gi finansiering til sentrale strøk i Norge. I tabellen under vises en fordeling av porteføljen fordelt på geografiske områder.

Tabell 6. Engasjementsbeløp fordelt på signifikante geografiske områder

MILLIONER KRONER	2014
Oslo/Akershus	18 628
Sør-/Østlandet for øvrig	2 624
Vestlandet	1 836
Sør-Trøndelag	3 181
Nord-Trøndelag og Nord-Norge	291
Utlån	739
Utlån	27 299

Geografisk fordeling er basert på kundens bosteds-/forretningsadresse. «Sør-/Østlandet for øvrig» består av Aust-Agder, Vest-Agder, Telemark, Vestfold, Østfold, Buskerud, Hedmark, Oppland. Vestlandet består av Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal. Nord-Norge består av Nordland, Troms, Finnmark.

Bankens utlånsportefølje består av 37 % personkunder og 67 % bedriftskunder. Tabellen nedenfor viser inndelingen i bransjer innen bedriftsmarkedet, der bankens strategi går ut på å være en spesialist innen finansiering av næringssektoren.

Tabell 7. Andel engasjementsbeløp oppdelt i bransjer

BRANSJENAVN	ANDEL
Utleie av egen eller leid fast eiendom	65 %
Kjøp og salg av egen fast eiendom	13 %
Utvikling og salg av egen fast eiendom	7 %
Øvrig Bedriftsmarked	15 %

Tabell 8. Kredittrisiko – IRB metoden for foretak – gjennomsnittlig risikovekt

ENGASJEMENTS-KATEGORI	MISLIGHOLDS-KLASSE	SAMLET EAD	SAMLET UBENYTTET RAMME	GJENNOMSNIITTLIG RISIKOVEKT – UVEKTET	GJENNOMSNIITTLIG KF
Foretak - total	1	1 726 270	6 383	13 %	100 %
	2	854 225	2 524	37 %	100 %
	3	2 423 801	101 054	39 %	100 %
	4	440 430	0	46 %	100 %
	5	2 664 075	15 150	50 %	100 %
	6	2 348 618	145	58 %	100 %
	7	2 556 313	5 093	56 %	100 %
	8	1 383 856	0	64 %	100 %
	9	1 116 782	0	88 %	100 %
	10	89 658	0	98 %	100 %
	11	232 979	351	335 %	100 %

Tabell 9. Kredittrisiko – IRB metoden for spesialiserte foretak – Gjennomsnittlig LGD

ENGASJEMENTS-KATEGORI	MISLIGHOLDS-KLASSE	SAMLET EAD	SAMLET UBENYTTET RAMME	GJENNOMSNIITTLIG TAP GITT MISLIGHOLD	GJENNOMSNIITTLIG KF
Foretak - spesialiserte	1	1 726 270	6 383	22 %	100 %
	2	854 225	2 524	31 %	100 %
	3	2 423 801	101 054	27 %	100 %
	4	440 430	0	30 %	100 %
	5	2 664 075	15 150	20 %	100 %
	6	2 348 618	145	25 %	100 %
	7	2 556 313	5 093	24 %	100 %
	8	1 383 856	0	20 %	100 %
	9	1 116 782	0	32 %	100 %
	10	89 658	0	17 %	100 %
	11	232 979	351	47 %	100 %

Tabell 10. Kreditrisiko – IRB metoden for øvrige foretak – Gjennomsnittlig LGD

ENGASJEMENTS- KATEGORI	MISLIGHOLDS- KLASSE	SAMLET EAD	SAMLET UBENYTTET RAMME	GJENNOMSNTTLIG TAP GITT MISLIGHOLD	GJENNOMSNTTLIG KF
Foretak - øvrige	1	190 869	0	24 %	100 %
	2	186 628	0	18 %	100 %
	3	53 060	0	16 %	100 %
	4	339 965	0	15 %	100 %
	5	153 720	500	18 %	100 %
	6	187 775	0	39 %	100 %
	7	416 028	222	31 %	100 %
	8	355 460	100	29 %	100 %
	9	210 373	0	32 %	100 %
	10	0	0	0 %	100 %
	11	0	0	0 %	100 %

Tabell 11. PD og DR for PM boliglånporteføljen (PM)

RISIKOKLASSE	PD	DR	ANTALL KUNDER	ANTALL MISLIGHOLDTE
Totalt	0.58%	0.23%	10.577	24
A	0.07%	0.05%	3.877	2
B	0.16%	0.00%	3.399	0
C	0.34%	0.05%	1.892	1
D	0.60%	0.20%	500	1
E	0.94%	0.64%	313	2
F	1.79%	0.00%	258	0
G	3.53%	1.56%	128	2
H	7.37%	3.45%	87	3
I	20.5%	10.6%	123	13

Tabell 12. PD og DR for foretakporteføljen (BM)

PD	PD UVEKTET	PD VEKTET	ANTALL	ANTALL MISL.	DR UVEKTET	DR VEKTET
1	0,08 %	0,07 %	177			
2	0,23 %	0,23 %	33			
3	0,38 %	0,38 %	57			
4	0,53 %	0,53 %	40			
5	0,70 %	0,70 %	45			
6	1 %	1 %	96	1	1,04 %	1,72 %
7	1,60 %	1,60 %	60			
8	2,75 %	2,75 %	24			
9	5,75 %	5,75 %	14			
10	30 %	30 %	9	3	33,33 %	29,08 %
Samlet	1,27 %	1,35 %	555	4	0,72 %	0,72 %

1.14.1.4 SIKKERHETER

BN Bank tar hensyn til hovedtyper av sikkerheter som vist i tabellen under.

Tabell 13. Hovedtyper av sikkerheter

SIKKERHETSTYPE	PM	BM
Fast eiendom	X	X
Eiendom på festet grunn	X	X
Andel i borettslag	X	X
Boligaksjer m/tilknyttet leierett	X	X
Kausjoner	X	X
Bankinnskudd		X
Kundefordringer		X
Aksjer		X
Driftstilbehør		X

Det er i all hovedsak pant fast eiendom som benyttes som hovedsikkerhet, men de andre sikkerhetstypene kan brukes som tilleggssikkerhet. Et eksempel for en foretakskunde er at banken har pant i fast eiendom i kombinasjon med pant i aksjene i eiendomsselskapet.

For personmarkedsporføljen fastsettes markedsverdien for fast eiendom enten ved å benytte:

- omsetningsverdi ved kjøp i det åpne markedet
- takst og verdivurdering fra eiendomsmegler

I tillegg skal verdien beregnes og dokumenteres ved bruk av eiendomsverdi.no. Eiendomsverdi er et informasjons- og analyseverktøy som gir tilgang til estimert markedsverdi for eiendommer i Norge.

Alle lån kontrolleres opp mot sikkerhetsstillelse ved innvilgelse av fullmaktshaver, og i tillegg foretas en kvartalsvis etterkontroll av alle bevilgede lån i perioden.

For bedriftsmarkedsporføljen fastsettes markedsverdien av næringsseiendom ved hjelp av ulike metoder og kilder.

Metoder:

- Forretningsverdimetoden
- Nåverdimetoden
- Substansverdimetoden
- Andre metoder for prosjekt/tomte- og byggelånsfinansiering.

Kilder:

- Kjøpesum
- Eksterne verdivurderinger, takster
- Markedsrapporter for eiendoms/næringsseiendomsmarkedet

En nylig fastsatt kjøpesum (ekskl. omkostninger) er normalt det beste grunnlaget for verdivurdering, forutsatt at eiendommen er omsatt i et likvid eiendoms-marked mellom uavhengige parter.

Banken har retningslinjer som sikrer korrekt etablering av sikkerheter samt jevnlig oppdatering av sikkerhetsverdiene hvor det kreves at sikkerhetsverdien dokumenteres.

Banken benytter inndeling for klassifisering av engasjementer i henhold til tapsgrad ved mislighold. I tabellen nedenfor gis en oversikt over definisjonen av disse klassene for modellene for bedriftsmarkedsporteføljen.

Tabell 14. Definisjon av tapsgrad

LGD-KLASSE	LGD FORVENTET	NEDGANGS-LGD
1	1,00 %	10 %
2	2,00 %	14 %
3	4,00 %	20 %
4	7,50 %	27 %
5	12,50 %	35 %
6	17,50 %	42 %
7	22,50 %	47 %
8	30,00 %	55 %

1.15 MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko defineres som risiko for resultatendringer som følge av endringer i markedspriser, og består av aksjerisiko, renterisiko, spreadrisiko og valutarisiko. BN Bank har ingen egen aksjeportefølje, og bankens markedsrisiko oppstår kun som følge av rente- og valutarisiko.

1.15.1 STYRING OG KONTROLL

Strategi for markedsrisiko er bankens ledende dokument for styring av markedsrisiko. Denne definerer tallfestede rammer for både rente- og valutaeksponering og verdipapirer.

Markedsrisikoen styres, måles og overvåkes løpende med bakgrunn i rammer vedtatt av styret. Rammene fremgår av Strategi for markedsrisiko hvor maksimale rammer for eksponering i rentebærende instrumenter og valuta fremgår. Strategi for markedsrisiko revideres årlig. I strategi for risiko og kapitalstyring er det beskrevet og fastsatt ramme for risikojustert kapital for markedsrisiko.

Valutaeksponeringen overvåkes daglig av Finansavdelingen som fortløpende gjennomfører tiltak for å utligne valutarisikoen, og renterisikoen følges opp på tilsvarende måte ukentlig. Valutaeksponeringen, Spreadrisikoen og renterisikoen kontrolleres månedlig av Risk for en uavhengig kontroll opp mot rammer og måltall.

1.15.1.2 RENTERISIKO

Renterisiko oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldsposter har ulik gjenstående rentebindingstid. Den totale renterisiko kan splittes i tre elementer;

- Basisrisiko
- Administrativ renterisiko
- Rentekurverisiko

Basisrisiko er den verdiendring på konsernets eiendeler og gjeld som finner sted når hele rentekurven parallellforskyver seg.

Administrativ renterisiko oppstår på grunn av den tid det tar før renteendring inntreffer i markedet til konsernet har justert vilkårene på innskudd og utlån med flytende rente. Finansavtaleloven krever som hovedregel minimum 6 ukers varslingsfrist ved renteøkning på utlån til kunder og 8 uker ved rentereduksjon på innskudd.

Rentekurverisiko er risikoen for at rentekurven forskyver seg ulikt innenfor ulike løpetidsbånd ved en renteendring

Formålet med konsernets styring av renterisiko er å sikre at konsernet til enhver tid har en kjent renterisikoeksponering og at denne er i samsvar med konsernets risikoprofil, gjeldende rammer og forventninger til fremtidig renteutvikling.

1.15.1.3 VALUTARISIKO

Valutarisiko måles ut fra samlet brutto- og nettoposisjon i valuta og nettoposisjon i ulike valutasorter. Det er etablert rammer for brutto og netto posisjonering i valuta, samt ramme for plassering i enkeltvaluta.

1.15.1.4 SPREADRISIKO

Spreadrisiko defineres som risikoen for endringer i markedsverdi for bankens portefølje av obligasjoner og sertifikater, som følge av generelle endringer i spread i markedet. BN Banks risikotoleranse tilsier at spreadrisikoen skal søkes redusert i størst mulig grad. Med bakgrunn i dette vil det si at vår likviditetsportefølje kan defineres som en bankportefølje, dvs at vi i hovedsak ikke har eiendeler med tanke på videresalg eller kortsiktige investeringer for å dra fordel av pris eller renteforandring (se kapitalkravforskriften § 31-1).

Beregningen av bankens spreadrisiko skal ta utgangspunkt i finanstilsynets Modul for makedrisiko. Dokumentet gir retningslinjer for bankens fastsettelse av kredittspreadendringer.

1.15.1.5 OVERVÅKING OG RAPPORTERING

Avdeling for risikostyring gjennomfører uavhengig rapportering av de ulike elementer innenfor markedsrisiko til styret og ledelsen i risikorapportering. I tillegg rapporteres i forhold til rammeovervåking i månedlig risikorapport til konsernets ledergruppe.

1.16 OPERASJONELL RISIKO

BN Bank definerer operasjonell risiko som "risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser". Operasjonell risiko er en risikokategori som fanger opp alt det vesentligste av kostnader forbundet med kvalitetsbrister i bankens løpende virksomhet.

Risikoen kan inndeles etter tre underliggende forhold:

Menneskelige faktorer

- Tap eller risiko som følge av utilsiktede handlinger, kvalitetssvikt, manglende oppfyllelse av en forpliktelse overfor bestemte kunder eller brudd på rutiner/retningslinjer i kundeprosesser.
- Tap eller risiko som følge av hendelser som er i strid med lovgivning, forskrifter og avtaler om arbeidsmiljø.
- Tap eller risiko som følge av handlinger, begått av ansatte, med sikte på uberettiget å tilegne seg midler eller omgå lovgivning eller virksomhetens mål.

System/tekniske faktorer

- Tap eller risiko som følge av driftsavbrudd eller systemfeil.

Eksterne faktorer

- Tap eller risiko som følge av handlinger, begått av tredjepart, i den hensikt å bedra, uberettiget tilegne seg midler, eller omgå lovgivningen.

Operasjonell risiko omfatter juridisk risiko, men ikke strategisk risiko eller omdømmerisiko.

Mens bankene bevisst tar markeds- og kredittrisiko, er operasjonell risiko en risikotype man i størst mulig grad søker å unngå.

1.16.1.1 STYRING OG KONTROLL

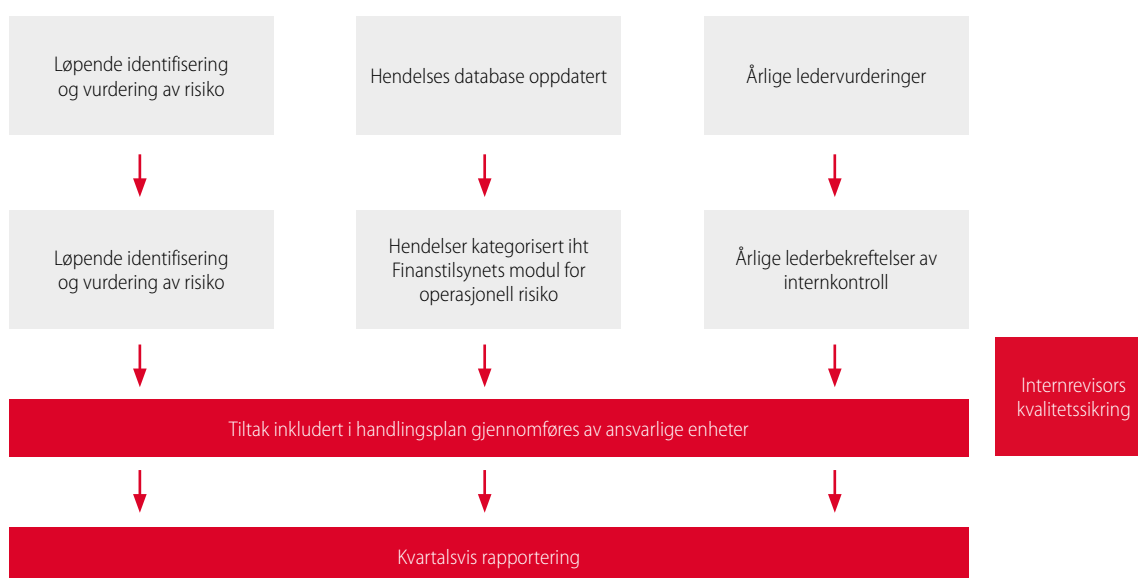
BN Bank har en klar strategi om å være kostnadseffektiv, ha lav risiko og være enkel og forutsigbar. Som en konsekvens er det et mål for BN Bank å ha en så effektiv styring av operasjonell risiko, at ingen enkelthendelser forårsaket av operasjonell risiko skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad.

Banken har gjennom de siste årene iverksatt tiltak for på sikt å bedre kunne kvantifisere både risikotoleranse og kapitalbehov for operasjonell risiko gjennom løpende revidering av Strategi og Policy for Operasjonell risiko og internkontroll.

Det er lagt vekt på identifisering, styring og kontroll av operasjonell risiko på alle nivåer i BN Bank. Lederens viktigste hjelpemiddel i arbeidet er faglig innsikt og ledelseskompentanse samt handlingsplaner, kontrollrutiner og gode oppfølgingssystemer

BN Banks rammeverk for internkontroll og styring av operasjonell risiko kan visualiseres slik:

Figur 7. Rammeverk for internkontroll og styring av operasjonell risiko

1.16.1.2 IDENTIFISERING AV RISIKO

Den overordnede målsetting er at konsernet skal ha effektiv styring og overvåking av operasjonell risiko slik at ingen enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad. Likeledes skal risikostyringen være tilpasset valgt ambisjonsnivå i forhold til kapitalkravforskriften.

Dette innebærer at:

- Hver enhets leder er ansvarlig for å kjenne og styre den operasjonelle risiko innenfor eget ansvarsområde.
- Styringen av den operasjonelle risikoen skal redusere risikoen for uønsket tap.
- Det skal gjennomføres vurderinger av den operasjonelle risiko i konsernets planer og drift, samt ved alle vesentlige endringer i virksomheten.
- Det skal legges spesiell vekt på å arbeide med kvalitetsforbedringer og forebyggende tiltak, samt å følge opp at det gjennomføres tiltak på identifiserte forbedringsområder.
- Det skal foreligge krise-, beredskaps- og kontinuitetsplaner for alle forretningskritiske prosesser og på områder som vedrører helse, miljø og sikkerhet.
- Operasjonelle tapshendelser skal registreres.
- Arbeidet med styring og kontroll av operasjonell risiko skal dokumenteres, og risikobildet skal rapporteres periodisk til styret og ledelsen.

1.16.1.3 DATABASE FOR REGISTRERING AV UØNSKEDE HENDELSER

BN Bank har etablert en egen database for registrering og oppfølging av uønskede hendelser. Databasen har vært i bruk i banken fra høsten 2010. I databasen for operasjonell risiko skal uønskede hendelser og nesten-hendelser registreres som kan og/eller vil medføre:

- økonomisk tap
- uønsket hendelse
- tap av omdømme

Formålet med å registrere i basen er:

- å kunne sette inn tiltak og/eller forbedringstiltak for å forhindre eller redusere uønskede hendelser – kontinuerlig forbedring
- i henhold til forskrifter om kapitalkrav til finansinstitusjoner⁵, å fange opp alle vesentlige risikofaktorer og kunne bygge modeller for beregning av forventet/ uventet tap basert på interne data
- å samle data for rapportering av "misligheter mot banker" til FNO, bankens interne risikorapport og ICAAP rapport. Det er etablert struktur for oppfølging av alle innrapporterte hendelser i taps- og hendelsesbasen mot ansvarlig leder og prosessansvarlig.

1.16.1.4 ÅRLIG LEDERBEKREFTELSE

Det gjennomføres en årlig lederbekreftelse hvor det rapporteres oppover i organisasjonen om kvaliteten i internkontrollen innenfor den enkelte organisatoriske enhet. Bekreftelsen danner grunnlaget for forbedringstiltak på identifiserte områder.

1.16.1.5 OPPFØLGING AV EKSTERNE RAPPORTER

Rapporter fra intern-, eksternrevisor og tilsynsmyndigheter følges opp i egne møter hvor risikoeier og andre nøkkelpersoner involveres. Tiltak følges opp gjennom oppsatte handlingsplaner /tiltaksplaner utarbeidet i møtet. Avdekkede forbedringsområder for øvrig, herunder forbedringsområder som avdekkes i den årlige lederbekreftelsen, registreres og følges opp mot risikoeier via bankens handlingsplaner hos compliance

1.17 COMPLIANCERISIKO

Compliance risiko er risikoen for at banken pådrar seg juridiske eller regulatoriske sanksjoner, økonomisk tap eller tap av omdømme som følge av manglende etterlevelse av regelverket som regulerer virksomheten

1.17.1 STYRING OG KONTROLL

Med bakgrunn i strategi for risiko- og kapitalstyring er det egne retningslinjer for compliance. Retningslinjene skal sikre

- en effektiv prosess for å fange opp, kommunisere og implementere endringer i lover/forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer
- en effektiv prosess for å følge opp og rapportere etterlevelsen av lovene/forskriftene, bransjestandardene og de interne retningslinjene

Det er i banken ett Compliance og sikkerhetsutvalg som skal påse at relevansen av nye og endrede lover, forskrifter og rundskriv blir vurdert av organisasjonen. Utvalget skal deretter påse at relevante lover, regler etc. blir implementert. Utvalget har møter minimum 6 ganger i året. Det rapporteres til ledergruppen etter hvert møte og til styret årlig.

Banken deltar også i diverse fora i regi av Alliansen der compliancevurdering er tema.

I tillegg gjøres en vurdering av etterlevelse gjennom den årlige lederbekreftelsen, samt at intern revisor vurderer etterlevelse i forbindelse med ulike interne-revisjonsprosjekter.

⁵ Forskrift om kapitalkrav for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond. Finansdepartementet.

1.18 LIKVIDITETSRIKISO

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at BN Bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Bankens avkastning og nivået på bankens kapitaldekning vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

1.19 KVANITATIVE LIKVIDITETSKRAV

Fra og med 2012 er det vedtatt en endring i rammestrukturen for likviditetsrisiko slik at denne er i samsvar med strukturen i Basel III -regelverket. Kortsiktige og langsiktige rammer for likviditetsrisiko måles ved de nye internasjonale standardene. Ved hjelp av observasjonsperiodene er det lagt opp til en gradvis tilpasning til minimumskravene innen tidsrammene, slik de er beskrevet av Baselkomitéen. Banken vurderer jevnlig forutsetningene som likviditetsstyringen bygger på. Dette omfatter vurderinger av om eiendeler som er klassifisert som likvide, kan realiseres eller belånes i henhold til forutsetningene som er lagt til grunn, samt i hvilken grad antagelsene om stabilitet i finansieringen er realistiske i en bankspesifikk krise eller i en situasjon med svikt i markedene.

1.19.1 INNFØRING AV LIKVIDITETSKRAV (LCR)

Finansinstitusjoner møter stadig strengere krav for å ha en tilstrekkelig likviditetsbuffer for å overleve perioder med stort stress. LCR (Liquidity Coverage Ratio) har store likhetstrekk med tradisjonelle likviditetsindikatorer, men stiller strenge krav til hva som kvalifiseres som likvide aktiva. I hovedsak inngår kontanter, statspapirer og svært likvide aktiva (hovedsakelig obligasjoner med fortrinnsrett). Disse aktivaene skal dekke en netto negativ kontantstrøm i en stresset periode på 30 dager. I stresset inngår både balanse og off-balanceposter.

Ved utgangen av 4.kvartal 2014 var LCR beregnet til 510 %.

1.19.2 INNFØRING AV KRAV OM LANGSIKTIG FINANSIERING(NSFR)

I etterkant av finanskrisen har fokus i større grad rettet seg mot løpetiden på bankens finansiering. Gjennom etablering av dette nøkkeltallet skal en sikre at bankens eiendelsside i balansen er tilstrekkelig langsiktig og stabilt finansiert, i dette tilfellet definert som finansiert med løpetider over ett år.

Ved utgangen av 4.kvartal 2014 var NSFR beregnet til 136 %.

1.19.3 STYRING OG KONTROLL

Styring av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i likviditetsstrategi, som bl.a. definerer rammer for likviditetsrisiko, beredskapsplaner, måling og overvåking og rapportering. Strategi for likviditetsrisiko vedtas av styret og revideres årlig. I tilknytning til denne strategien er det etablert egen beredskapsplan for likviditet for håndtering av urolige likviditetssituasjoner. Beredskapsplan likviditet regulerer organisering og prosedyrer ved en krisesituasjon.

Finansavdelingen ved Finanssjef har ansvaret for den daglige løpende likviditetsstyringen herunder utarbeidelse av likviditetsprognoser, mens løpende overvåking i forhold til rammer og stresstester gjennomføres av avdeling for risikostyring. Avdeling for risikostyring gjennomfører uavhengig rapportering innenfor områder til styret og ledergruppen.

Det gjennomføres også en stresstest for likviditet for å sikre at man har tilstrekkelig med likviditet om en krisesituasjon skulle inntreffe.

1.20 EIERRISIKO

Eierrisiko er risikoen for at BN Bank ASA blir påført et negativt resultat fra eierposter i strategiske eide selskaper, eller at banken må bidra med ny egenkapital eller likviditet i strategisk eide selskaper, enten dette skyldes kraftig vekst eller for å sikre videre drift som følge av underskudd.

Følgende selskaper inngår i beregningen av eierrisiko:

- SpareBank1 Boligkreditt AS (eierandel 5 %)
- Roomy: Banken har 15 % eierandel i selskapet Roomy AS.
- Collection Eiendom (eierandel 100 %)

1.20.1 STYRING OG KONTROLL

BN Bank utøver sin eierstyring gjennom de formelle styringsorganer som er etablert i ovennevnte selskaper. Vesentlige saker diskuteres i BN Banks styre og ledelse før bankens syn fastsettes. For øvrig orienteres styret og ledelse løpende om vesentlige saksforhold i de ulike organer.

SpareBank1 Boligkreditt eies av bankene i SpareBank1-alliansen og BN Bank. Eierandelene bestemmes av mengden overførte engasjement. Bankens CFO er observatør i styret.

1.21 STRATEGISK RISIKO

Strategisk risiko er risiko for uventede tap eller sviktende inntjening på grunn av feilslåtte strategiske satsninger, herunder vekstambisjoner, inntreden i nye markeder og/eller oppkjøp. Risiko for tap knyttet til manglende tilpasning til forretningsmessige rammebetingelser inkluderes også i strategisk risiko.

1.21.1 STYRING OG KONTROLL

Banken gjennomfører årlig en revisjon av strategien. Dette innebærer en gjennomgang og risikoanalyse knyttet til endringer i rammebetingelser, herunder konkurransesituasjonen, krav fra offentlige myndigheter, endring i kundeadferd og krav til kompetanse og organisering. Analysen sees opp mot muligheter for banken til å nå strategiske mål.

Ambisjonen med strategien for BN Bank er at banken skal være en attraktiv spesialistbank med vekt på selvbetjening, enkelhet og konkurransedyktige vilkår. For PM vil det være å øke produktbredden (Jobbe systematisk for å flytte kunder inn i Bruk-segmentet) og øke frekvensen (Få kundene til å bruke elektroniske kanaler, og optimalisere innhold og brukervennlighet i disse). For BM vil det være at BN Bank skal fortsette utviklingen med å etablere seg som en forutsigbar aktør innenfor finansiering av næringseiendom.

Gjennomføringen av strategien vil kreve investeringer i selvbetjeningsløsninger for PM og vil medføre kostnader til posisjonering og rekruttering av kunder.

Bankens ledergruppe følger månedlig opp resultat- og balanse mål knyttet opp mot strategien, og dette blir også presentert for bankens styre. Bankens ledergruppe diskuterer løpende tiltak dersom strategien ikke fører frem til målet. De strategiske måltallene/rammene er fastsatt av bankens styre og revideres minimum årlig. Det jobbes også tett med bankens mellomledere for å tydelig forankre den vedtatte strategien. Dette er med på å styrke eierskapet og viljen/evnen til å jobbe mot de strategiske målene.

Ved endring i prosesser og innføring av nye produkter er det stor involvering av bankens ressurspersoner gjennom Compliance- og sikkerhetsutvalget som sikrer bredde i vurderingene som gjøres. Det er etablert et rammeverk som skal sikre at beslutningstaker blir forelagt risiko- og kontrollanalyser, og gjennomførte vurderinger av hvilke konsekvenser av vurderinger som er foretatt. Det er også klare retningslinjer for hva som kan besluttes av det enkelte forretningsområdet, hva som kan besluttes av bankens ledergruppe og hva som må til behandling i styret.

BN Bank er på enkelte områder en konkurrent til eierbankene, men det er også et godt faglig samarbeid på tvers av bankene, også knyttet til regulatoriske rammebetingelser. I tillegg deltar vi løpende på aktuelle faglige seminarer, for eksempel er vi faste deltakere på KPMG sitt Brilliant Banking Forum. Dette bidrar til styrket faglig kompetanse og mindre risiko for feilvurderinger knyttet til regulatoriske rammebetingelser.

1.22 FORRETNINGSRISIKO

Forretningsrisiko er risikoen for uventede inntekts- og/eller kostnadssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundedadferd.

Volatiliteten i resultatet til BN Bank påvirkes i all vesentlighet av kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Bankens strategi innebærer posisjonering som en enkel og forutsigbar bank omkring kjerneområdet. Banken arbeider stadig med å utvikle et godt diversifisert inntektsgrunnlag, slik at en eventuell svikt innenfor enkelte produktgrupper eller kundesegmenter ikke skal få vesentlige konsekvenser over tid.

1.22.1 STYRING OG KONTROLL

Banken arbeider stadig med å utvikle et godt diversifisert inntektsgrunnlag, slik at en eventuell svikt innenfor enkelte produktgrupper eller kundesegmenter ikke skal få vesentlige konsekvenser over tid. God strategisk planlegging er det viktigste verktøy for å redusere eksponeringen mot forretningsrisiko og innebærer at BN Bank foretar tilpasninger i sin egen forretningsmodell for å kompensere for eventuelt inntektsbortfall, enten dette er gjennom å finne andre inntektsområder, eller gjennom å tilpasse kostnader til den nye forretningsmodellen. Volatiliteten i resultatet følges løpende opp gjennom måling av aktivitetsnivå og analyser av økonomiske resultater på divisjonsnivå og på morbank/konsernnivå for å identifisere avvik fra plan. Vi legger til grunn at vurdering av overordnet styring og kontroll har gyldighet i forhold til å konkludere på styring av forretningsrisiko. Styringen av denne risikoen vurderes å være tilfredsstillende, herunder også i framoverskuende perspektiv.

Banken følger opp den forretningsmessige risikoen gjennom den løpende økonomiske rapporteringen og rapportering i bankens målekort. Rapporteringen skal bidra til at inntektssvikt eller kostnadsøkninger ikke får vesentlige konsekvenser for konsernets resultat, noe som stiller krav til både rapporteringshyppighet og omfang.

For å bedre rapporteringskvaliteten har banken tatt i bruk fullkostfordelt intern regnskap. Et helhetlig rapporterings- og oppfølgingsystem hvor alle konsernets virksomhetsområder omfattes.

Risikojustert avkastning er og forventes å være et sentralt resultatmål fremover. Månedlig rapporteres det i den interne rapporteringen for risikojustert avkastning pr forretningsområde

www.bnbank.no